

**Zasadnicze Prawo Wewnętrzne Kościoła
Ewangelicko-Augsburskiego w Rzeczypospolitej Polskiej
z dnia 26 października 1996 r.**

z późniejszymi poprawkami dokonanymi na: 3. Sesji X Synodu Kościoła – 18.04.1998 r.; 4. Sesji X Synodu Kościoła – 21.11.1998r., 5. Sesji X Synodu Kościoła – 10.04.1999r.; 6. Sesji X Synodu Kościoła – 06.11.1999r.; 4. Sesji XI Synodu Kościoła – 26.10.2003r.; 5. Sesji XI Synodu Kościoła – 18.04.2004r.; 9. Sesji XI Synodu Kościoła – 23.04.2006r.; 10. Sesji XI Synodu Kościoła – 5.11.2006r.; 4. Sesji XII Synodu Kościoła – 18.10.2008r.; 9. Sesji XII Synodu – 9.04.2011r.; 10. Sesji XII Synodu – 16.10.2011 r.; 2. Sesji XIII Synodu – 27.10.1012r.; 7. Sesji XIII Synodu – 11.04.2015r.; 9. Sesji XIII Synodu – 1.04.2016r.; 10. Sesji XIII Synodu – 15.10.2016 r.; 3. Sesji XIV Synodu Kościoła – 7 i 8.04.2018 r.; 4. Sesji XIV Synodu Kościoła – 13.10.2018 r.; 5. Sesji XIV Synodu Kościoła – 28.04.2019 r.; 7. Sesji XIV Synodu Kościoła – 20.06.2020 r.; 9. Sesji XIV Synodu Kościoła – 13.03.2021 r.

DEKLARACJA WSTĘPNA

Kościół Ewangelicko–Augsburski w Rzeczypospolitej Polskiej jest społecznością ochrzczonych w imię Ojca i Syna i Ducha Świętego, budującą swoją wiarę i życie chrześcijańskie wyłącznie na pismach Starego i Nowego Testamentu (Ef 4,4-6; 1 Kor 12,12.13; Rz 10,17). Za ich obowiązujący wykład uznaje trzy starochrześcijańskie wyznania wiary (Apostolskie, Nicejsko-Konstantynopolskie, Atanazjańskie) oraz księgi wyznaniowe zawarte w *Księdze zgody* z roku 1580 (*Mały katechizm*, *Duży katechizm*, *Wyznanie augsburskie*, *Obrona Wyznania augsburskiego*, *Artykuły szmalkaldzkie*, *Formuła zgody*). Głową Kościoła jest Jezus Chrystus, który przez Ducha Świętego budzi wiarę i gotowość składania świadectwa o Nim jako Zbawicielu i jedynym pośredniku zbawienia (Ef 1,10.22; 4,15; 1 Tm 2,5). Widzialnymi znakami Kościoła są: Ewangelia, Chrystus, Wieczerza Pańska, władza odpuszczania grzechów, urząd zwiastowania Słowa Bożego oraz wspólnota nabożeństwa i modlitwy.

**ROZDZIAŁ I
ZASADY OGÓLNE**

§ 1

1. Do Kościoła Ewangelicko–Augsburskiego w Rzeczypospolitej Polskiej, zwanego dalej Kościołem, należą osoby wyznania ewangelicko – augsburskiego (lutrańskiego – *Confessio Augustana invariata* z roku 1530), posiadające przynależność do jednej z parafii tego Kościoła.
2. Kościół pod względem administracyjnym dzieli się na Diecezje, z których każda obejmuje Parafie znajdujące się na jej terenie.

§ 2

Stosunek Państwa do Kościoła określa ustawa do czasu zawarcia umowy zgodnie z art. 25 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 3

1. Kościół jako całość oraz jego jednostki organizacyjne: Diecezje, Parafie, Diakonaty są osobami prawnymi.
2. Kościelna osoba prawna nie odpowiada za zobowiązania innej kościelnej osoby prawnej.
3. Strukturę organizacyjną Kościoła określa Synod Kościoła.
4. Zmiany w strukturze organizacyjnej Kościoła dotyczące istnienia i granic:
 - 1) Parafii – uchwała Konsystorz,
 - 2) Diecezji, a także tworzenia innych osób prawnych, uchwała Synod Kościoła.
5. Aktualny spis kościelnych osób prawnych prowadzi Konsystorz.

§ 4

1. Kościół może organizować i prowadzić duszpasterstwa środowiskowe w wojsku, szpitalach, zakładach opieki społecznej, zakładach karnych, a także wśród grup społecznych i zawodowych.
2. Zasady organizacji i podległości duszpasterstw środowiskowych określają odpowiednie przepisy wykonawcze.

§ 5

Kościół może otaczać opieką duszpasterską współwyznawców spośród osób innej narodowości zamieszkałych bądź przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 6

1. Wyznawcy Kościoła zamieszkujący poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej mogą być, w wyjątkowych wypadkach, otoczeni przez Kościół opieką duszpasterską i organizacyjną.
2. Opieka, o której mowa w ust. 1, dotyczy osób wyznania ewangelicko – augsburskiego, grup takich osób lub ich jednostek organizacyjnych i prowadzona jest z pełnym poszanowaniem przepisów prawa danego kraju.
3. Parafie znajdujące się i działające poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej stanowią samodziel-

ne jednostki organizacyjne, jeżeli na własny wniosek zostały przyjęte do Kościoła.

4. Zakres opieki, formy organizacyjne, sposób administrowania oraz zakres pomocy finansowej i kadrowej określają na wspólnym posiedzeniu Konsystorz i Rada Synodalna.
5. O utworzeniu lub rozwiązaniu jednostki organizacyjnej Kościoła poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, Konsystorz powiadamia niezwłocznie właściwego Ministra Urzędu Rady Ministrów.

§ 7

Kościół i jego jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną mają prawo do nabywania, posiadania i zbywania mienia oraz do organizacji zarządzania swoim majątkiem w granicach określonych w niniejszym prawie.

§ 8

1. Wszystkie jednostki organizacyjne Kościoła zobowiązane są do dbałości o racjonalne, ekonomiczne uzasadnione oraz zgodne z etyką i powagą Kościoła wykorzystywanie majątku będącego w ich władaniu.
2. Jednostki organizacyjne Kościoła zobligowane są do wykorzystywania majątku w celu zabezpieczenia potrzeb własnych oraz społeczności Kościoła jako całości.
3. Władający majątkiem ponoszą odpowiedzialność za jego prawidłowe zabezpieczenie, a w szczególności za ubezpieczenie mienia.

§ 9

Majątek likwidowanej kościelnej osoby prawnej staje się własnością Kościoła jako całości.

§ 10

1. Władzami Kościelnymi są:
 - 1) Dla Parafii –
 - a) Zgromadzenie Parafialne,
 - b) Rada Parafialna,

- c) Proboszcz.
- 2) Dla Diakonatów –
 - a) Zarząd,
 - b) Rada Sióstr,
 - c) Rada Opiekuńcza.
- 3) Dla Diecezji –
 - a) Synod Diecezjalny,
 - b) Rada Diecezjalna,
 - c) Biskup Diecezjalny.
- 4) Dla Kościoła –
 - a) Synod Kościoła,
 - b) Rada Synodalna,
 - c) Konsystorz,
 - d) Biskup Kościoła.
- 2. O ile Prawo niniejsze nie stanowi inaczej, wszystkie władze pochodzące z wyboru sprawują swoje funkcje do czasu przejścia ich przez nowo wybrane władze.
- 3. Określony w niniejszym Prawie czas trwania kadencji liczy się od dnia wprowadzenia w pełnienie czynności.

§ 11

1. Władze kościelne posiadają właściwość terytorialną, każda w swoim okręgu.
2. Właściwość rzeczową władz kościelnych ustala Prawo niniejsze w przepisach o zakresie ich działania.
3. Władze kościelne przestrzegają z urzędu swej właściwości. Spory o właściwość rozstrzyga najbliższa wspólna władza przełożona.
4. Władze kościelne załatwiają sprawy samodzielnie, o ile przepisy nie wymagają załatwienia w porozumieniu z inną władzą kościelną lub za jej zgodą.
5. Władze kościelne podejmują uchwały (kolegialnie), wydają decyzje (jednoosobowo) oraz orzeczenia, postanowienia i zarządzenia w sprawach dyscyplinarnych.

§ 12

1. Odwołanie od uchwał i decyzji władz kościelnych jest dopuszczalne drogą instancji aż do władzy najwyższej, jeżeli według prawa kościelnego decyzja lub uchwała władzy niższej nie jest ostateczna.
2. O ile prawo kościelne nie stanowi inaczej odwołanie wnosi się do władzy kościelnej bezpośrednio przełożonej za pośrednictwem władzy kościelnej, która wydała uchwałę lub decyzję, podlegającą zaskarżeniu w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia lub ogłoszenia.
3. Kolejnymi instancjami odwoławczymi są w zależności od właściwości rzeczowej:
 - 1) Rada Diecezjalna,
 - 2) Konsystorz,
 - 3) Synod Kościoła.
4. Kościelna władza przełożona wykonuje nadzór nad działalnością władzy podległej i z tego tytułu ma prawo w szczególności do:
 - 1) żądania wyjaśnień,
 - 2) przeprowadzenia kontroli,
 - 3) uchylania lub wstrzymywania wykonania uchwał, decyzji i orzeczeń.
5. Tryb odwoławczy w sprawach dyscyplinarnych regulują Przepisy Dyscyplinarne.

§ 13

1. O ile prawo niniejsze nie stanowi inaczej, podjęcie uchwał następuje bezwzględną większością głosów:
 - 1) w Synodzie Kościoła, Radzie Synodalnej, Konsystorzu, Synodzie Diecezjalnym, Radzie Diecezjalnej, Radzie Parafialnej, Zarządzie Diakonatu, Zgromadzeniu Diakonatu i Radzie Opiekuńczej Diakonatu przy obecności więcej niż połowy członków,
 - 2) w Zgromadzeniu Parafialnym i Komitecie Parafialnym – bez względu na liczbę obecnych.
2. Bezwzględną większość głosów stanowi więcej niż połowa oddanych ważnie głosów.

3. Na żądanie przynajmniej 1/3 obecnych odbywa się głosowanie imienne.

§ 14

1. Wybory do władz kościelnych odbywają się we właściwym kolegium wyborczym przy zachowaniu kworum przewidzianego w § 13 ust. 1 i właściwego trybu zawiadomień.
2. Przez kolegium wyborcze należy rozumieć:
 - 1) dla Parafii – Zgromadzenie Parafialne,
 - 2) dla Diakonu – Zgromadzenie Diakonu,
 - 3) dla Diecezji – Synod Diecezjalny,
 - 4) dla Kościoła – Synod Kościoła.
3. Zasady i tryb zgłaszania kandydatów oraz sposób dokonywania i zatwierdzania wyborów określają właściwe regulaminy.
4. Sprzeciw w sprawach związanych z przeprowadzeniem wyborów powinny być zgłaszane niezwłocznie po ogłoszeniu wyników wyborów. Pismenne uzasadnienie sprzeciwu należy wnieść w terminie 7 dni od jego ogłoszenia, w trybie przewidzianym dla składania odwołań.
5. W razie zaistnienia wakatu we władzach kolegialnych w ich skład wchodzi wybrany zastępca członka danej władzy.
6. Kolegium wyborcze, które dokonało wyboru może odwołać wybranego przez siebie członka władz kościelnych większością 2/3 obecnych przy zachowaniu kworum przewidzianego w § 13 ust. 1.
7. W sytuacjach nadzwyczajnych, dopuszczalne jest przesunięcie terminu wyborów do 12 miesięcy w stosunku do pierwotnie wyznaczonej daty. W przypadku, gdy nie ustają warunki, w związku z którymi przesunięto termin wyborów, możliwe jest przesunięcie terminu na kolejne okresy, z których każdy nie może przekraczać 12 miesięcy. Decyzję o przesunięciu terminu wyborów na szczeblu parafialnym lub diecezjalnym podejmuje właściwa kościelna władza przełożo-

na. W pozostałych przypadkach uchwałę o przesunięciu terminu wyborów podejmuje Synod Kościoła. Przesunięcie terminu wyborów oznacza równocześnie odpowiednie przedłużenie kadencji Władz Kościoła określonej przepisami prawa kościelnego.

§ 15

O ile prawo nie stanowi inaczej, czynne prawo wyborcze przysługuje członkom Kościoła, którzy ukończyli 18 lat, zostali confirmowani, uczęszczają na nabożeństwa i opłacili w przepisany terminie przypadającą na nich składkę kościelną za rok ubiegły, lub zostali z niej zwolnieni przez Radę Parafialną.

§ 16

1. O ile Prawo niniejsze nie stanowi inaczej, bierne prawo wyborcze przysługuje członkom Kościoła, którzy przez okres trzech lat nieprzerwanie posiadają czynne prawo wyborcze, ukończyli 21 lat, biorą udział w życiu kościelnym i przystępują do Stołu Pańskiego.
2. Czynne i bierne prawo wyborcze w Diakonacie przysługuje jego członkom po wyświęceniu.

§ 17

1. Kościół posiada urząd zwiastowania Słowa Bożego i sprawowania Sakramentów – urząd duchownego.
2. Duchowni z tytułu ordynacji są równi w zwiastowaniu Słowa Bożego i sprawowaniu Sakramentów.

§ 18

1. Kościół uznaje jeden urząd duchowny, który posiada trzy posługi o nazwach:
 - a) Biskup – „*episkopos*”,
 - b) Prezbiter (ksiądz) – „*presbiteros*”,
 - c) Diakon – „*diakonos*”.

2. Do posługi Prezbitera (Księdza) w Kościele mogą być powołani przez wyświęcenie (ordynację) mężczyźni, którzy:
 - 1) należą do Kościoła i wyznają jego zasady,
 - 2) posiadają obywatelstwo polskie,
 - 3) cieszą się nieposzlakowaną opinią,
 - 4) wykazują się dobrym stanem zdrowia psychicznego i fizycznego,
 - 5) ukończyli akademickie studia teologiczne przepisane Pragmatyką Służbową Kościoła,
 - 6) zdali egzamin kościelny „*pro venia concionandi*” przed Kościelną Komisją Egzaminacyjną.
3. Do posługi Diakona mogą być powołane przez wyświęcenie (ordynację) osoby (mężczyźni lub kobiety), które spełniają:
 - 1) wymogi określone w ust. 2. pkt. 1-4 niniejszego paragrafu,
 - 2) wykazują się przygotowaniem i kompetencjami do służby, którą mają pełnić,
 - 3) zdały odpowiedni egzamin przed Kościelną Komisją Egzaminacyjną.
4. O dopuszczeniu do ordynacji decyduje Konsystorz.
5. Podczas ordynacji kandydat na duchownego ślubuje wierność Kościołowi i jego wyznaniu.
2. Uchwała Konsystorza powinna określać okres zawieszenia, jego końcowy termin, a także przyczynę zawieszenia. W uchwale Konsystorz określa nadto prawa socjalno – bytowe duchownego na okres zawieszenia, a w razie potrzeby – podejmuje stosowne decyzje związane z obsadą stanowiska lub funkcji pełnionej przez zawieszzonego duchownego.
3. Jeśli przyczynę zawieszenia stanowi podejrzenie popełnienia wykroczenia dyscyplinarnego, Konsystorz kieruje wnioskiem o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego w terminie do 90 dni od dnia podjęcia uchwały. Zawieszenie, o którym mowa w zdaniu poprzednim, może trwać do 12 miesięcy od daty zawieszenia, chyba że ze względu na ważne okoliczności, w szczególności tok postępowania dyscyplinarnego, konieczne jest jego przedłużenie, nie dłużej jednak niż o kolejne 12 miesięcy. W trakcie postępowania sądowego o przedłużeniu zawieszenia orzeka właściwy sąd dyscyplinarny, bez ograniczeń określonych powyżej.
4. Zawieszony duchowny ma obowiązek powstrzymania się od wszystkich czynności zastrzeżonych dla ordynowanego duchownego, nie może odprawiać nabożeństw oraz prowadzić lekcji religii, a jeśli wchodzi w skład organów Kościoła, nie może wykonywać uprawnień wynikających z właściwego mandatu. Konsystorz może wskazać czynności i ich warunki, które duchownemu wolno dokonywać w okresie zawieszenia.
5. W okresie zawieszenia Konsystorz może określić prawa socjalno-bytowe duchownego na nowo, nie wyłączając całkowitego ich pozbawienia, w szczególności w przypadku uchybienia przez duchownego ograniczeniom wskazanym w ustępie poprzedzającym.
6. Wszystkie uchwały, o których mowa w ustępach poprzedzających, są natychmiast wykonalne.

§ 19

Wszyscy duchowni Kościoła przechodzą na emeryturę w wieku 65 lat. W wyjątkowych wypadkach Konsystorz na wniosek Biskupa Kościoła, poparty pozytywną opinią Biskupa Diecezjalnego, może przedłużyć duchownemu pełnienie czynnej służby w Kościele, nie dłużej jednak niż do ukończenia 68 roku życia.

§ 20

1. Konsystorz ma prawo do zawieszenia duchownego w pełnionej przez niego służbie, o ile wymaga tego dobro Kościoła, w szczególności gdy duchowny jest podejrzewany o popełnienie wykroczenia dyscyplinarnego.

7. W razie przywrócenia duchownego do służby wskutek uniewinnienia faktycznie poniesiony uszczerbek w wartości nominalnej wynikły z ograniczenia praw socjalno-bytowych wyrównuje mu się z funduszów Kościoła.
8. O ile po upływie okresu zawieszenia nie jest możliwe przywrócenie duchownego na poprzednio pełnione stanowisko lub funkcje, pozostaje on do dyspozycji Konsystorza.
9. Pozbawienie praw wynikających z ordynacji następuje na podstawie orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego lub w wypadku wystąpienia duchownego z Kościoła.
10. Skreślenie z listy duchownych następuje w przypadkach wskazanych w Pragmatyce Służbowej.

§ 21

1. Prawa i obowiązki duchownych, świeckich członków władz kościelnych, pracowników Kościoła i wszystkich wiernych określają przepisy niniejszego Prawa, regulaminy wydane na jego podstawie oraz Pragmatyka Służbowa Kościoła.
2. Nieprzestrzeganie praw lub niewypełnianie obowiązków może stanowić wykroczenie dyscyplinarne. Zasady i tryb postępowania dyscyplinarnego oraz zakres stosowanych kar określają Przepisy Dyscyplinarne.
3. Konflikty powstałe pomiędzy Władzami Kościelnymi lub duchownymi lub świeckimi mogą być rozstrzygane poprzez mediację. Szczegółowe zasady i tryb postępowania mediacyjnego określa Regulamin Postępowania Mediacyjnego uchwalony przez Radę Synodalną, uwzględniający w szczególności obowiązek zachowania w tajemnicy faktów, ujawnionych w trakcie postępowania mediacyjnego oraz wyjątki od tego obowiązku.

§ 21a

1. Kościół i wszystkie jego jednostki organizacyjne respektują prawo do prywatności wiernych Ko-

ścioła i innych osób, których dane osobowe są przez nich przetwarzane.

2. Kościół przetwarza dane osobowe zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawnymi, w tym dla realizacji celów statutowych, korzystając przy tym z autonomii i niezależności gwarantowanej mu przez Konstytucję RP oraz inne przepisy prawa.
3. Organem nadzorczym Kościoła w zakresie ochrony danych osobowych jest Komisja Ochrony Danych Osobowych.
4. Komisja Ochrony Danych Osobowych składa się z nie mniej niż dwóch i nie więcej niż pięciu członków powoływanych przez Radę Synodalną na indywidualną 5-letnią kadencję z możliwością ponownego wyboru, z tym, że Członek Komisji Ochrony Danych Osobowych zachowuje swój mandat do momentu wyboru nowej osoby w jego miejsce, chyba, że złożył on rezygnację. Członek Komisji Ochrony Danych Osobowych może zostać odwołany uchwałą Rady Synodalnej, gdy dopuścił się poważnego uchybienia swoich obowiązków lub przestał spełniać warunki pełnienia tego urzędu.
5. Od decyzji Komisji Ochrony Danych Osobowych przysługuje odwołanie do Rady Synodalnej. Uchwała Rady Synodalnej w sprawie odwołania jest ostateczna.
6. Każda osoba, której dane osobowe są przetwarzane, ma prawo zwrócić się do Komisji Ochrony Danych Osobowych, jeżeli sądzi, że przetwarzanie danych osobowych jej dotyczących narusza przepisy o ochronie danych osobowych.
7. Rada Synodalna i Konsystorz Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego mogą na mocy wspólnej uchwały dokonać z władzami Kościoła Ewangelicko-Reformowanego uzgodnień w zakresie powołania wspólnego organu nadzorczego dla obu Kościołów pod nazwą Ewangelicka Komisja Wspólna Ochrony Danych Osobowych. Z chwilą

jej powołania Ewangelicka Komisja Wspólna Ochrony Danych Osobowych wchodzi w prawa i obowiązki Komisji Ochrony Danych Osobowych.

8. Szczegółowe zasady ochrony i przetwarzania danych osobowych, powoływania i działania Komisji Ochrony Danych Osobowych określa Regulamin Ochrony Danych Osobowych, który przyjmuje Rada Synodalna.

ROZDZIAŁ II

PARAFIA

§ 22

Parafia (od słowa greckiego „*paroikia*” – obszar, obwód) jest określoną terytorialnie lokalną społecznością kościelną i jednostką organizacyjną Kościoła, posiadającą siedzibę oraz władze parafialne.

§ 23

1. Do Parafii należą osoby wyznania ewangelicko – augsburskiego, zamieszkałe na jej terenie.
2. Parafianin zmienia swoją przynależność parafialną w wypadku przeniesienia się na teren innej Parafii.
3. Zasady i tryb przyjmowania do Parafii osób nie należących dotąd do Kościoła określają odrębne przepisy kościelne.

§ 24

Dla zaspokojenia swoich potrzeb religijnych parafie wznoszą i utrzymują kościoły, kaplice, domy parafialne, plebanie oraz zakładają i utrzymują cmentarze parafialne. W rozległych Parafiach mogą być tworzone Filiały Parafii dla odprawiania nabożeństw, prowadzenia nauczania kościelnego i organizowania uroczystości parafialnych.

§ 25

Parafia zaspokaja swoje potrzeby materialne z dochodów uzyskanych ze swojego majątku, ze składek i ofiar, z działalności gospodarczej i fundacji.

§ 26

Zadania i zasady funkcjonowania Parafii określa Regulamin Parafialny.

A. KOLEGIALNE WŁADZE PARAFIALNE

§ 27

Najwyższą władzą parafialną jest Zgromadzenie Parafialne. Stanowi je ogół członków Parafii, posiadających czynne prawo wyborcze.

§ 28

Zasady i tryb sporządzania spisu parafian posiadających czynne prawo wyborcze, stanowiących Zgromadzenie Parafialne określa Regulamin Parafialny.

§ 29

Do właściwości Zgromadzenia Parafialnego należy:

- 1) Wybór Proboszcza, Proboszczów Pomocniczych, Rady Parafialnej, Komitetu Parafialnego, Komisji Rewizyjnej Parafii oraz delegatów do Synodu Diecezjalnego,
- 2) Podejmowanie uchwał w sprawach:
 - a) powołania Komitetu Parafialnego i Rad Filiałów,
 - b) ustanowienia w Parafii stanowisk duchownych przewidzianych przez niniejsze Prawo,
 - c) zatwierdzanie rocznych sprawozdań Proboszcza i Rady Parafialnej,
 - d) zatwierdzania sprawozdań finansowych i uchwalania budżetu Parafii,
 - e) udzielania absolutorium Radzie Parafialnej,
 - f) nabycia, zbycia i zamiany nieruchomości parafialnych oraz wznoszenia nowych budowli, z wyjątkiem przyjmowania darowizn w postaci nieruchomości wolnych od obciążeń,
 - g) remontów kapitalnych budynków,

- h) zakładania nowych lub rozszerzania starych cmentarzy,
- i) zbycia majątku ruchomego, jeżeli przedstawia on wartość artystyczną, historyczną lub naukową,
- j) prowadzenia działalności gospodarczej,
- k) zakładania lub udziału w fundacji,
- l) obciążenia nieruchomości stanowiących własność Parafii, oddawania ich w dzierżawę lub najem na czas dłuższy niż 5 lat,
- m) zaciągania pożyczek, jeśli nie znajdują pokrycia w stałych przychodach roku budżetowego,
- n) zakładanie zakładów diakonijnych, opiekuńczo-wychowawczych i innych.

§ 30

1. Uchwały zgromadzenia Parafialnego w sprawach określonych w § 29 ust. 2 lit. lit. f, i, j, k, m, n wymagają zatwierdzenia przez Konsystorz.
2. Zatwierdzenia przez Konsystorz wymagają także uchwały Zgromadzenia Parafialnego, których realizacja przekracza możliwości finansowe Parafii. W Parafiach dotowanych dotyczy to także rocznych preliminarzy budżetowych.

§ 31

W Parafii może być powołany Komitet Parafialny w drodze uchwały Zgromadzenia Parafialnego, powziętej na wniosek Rady Parafialnej. Liczbę członków Komitetu Parafialnego ustala Zgromadzenie Parafialne w stosunku trzykrotnym do liczby członków Rady Parafialnej. W skład Komitetu Parafialnego wchodzi dodatkowo z urzędu członkowie Rady Parafialnej i ich zastępcy. oraz przełożeni diakonatów. Przewodniczącym Komitetu Parafialnego jest Prezes Rady Parafialnej.

§ 32

1. Kadencja Komitetu Parafialnego trwa 5 lat.

2. Komitet Parafialny przejmuje kompetencje Zgromadzenia Parafialnego, wyszczególnione w § 29 ust. 2. lit. lit. c, d, e, j, k, m.

§ 33

1. Parafią zarządza Rada Parafialna wybrana przez Zgromadzenie Parafialne i zatwierdzona przez Radę Diecezjalną.
2. W skład Rady Parafialnej wchodzi:
 - 1) Proboszcz oraz inni etatowi duchowni Parafii,
 - 2) 6-25 parafian wybranych przez Zgromadzenie Parafialne z uwzględnieniem podziału na okręgi mandatowe,
 - 3) przedstawiciel zatrudnionych w Parafii katechetek i katechetów. Konsystorz na wniosek Rady Diecezjalnej może zmniejszyć ilość członków Rady Parafialnej w małych parafiach nie mniej niż do czterech.

§ 34

W wykonywaniu sprawowanego zarządu Parafii do właściwości Rady Parafialnej należy w szczególności:

- 1) Czuwanie nad zachowaniem czystości nauki Kościoła, moralności i karności chrześcijańskiej oraz krzewienie życia religijnego w Parafii.
- 2) Wspieranie duszpasterza w modlitwie i współdziałanie z nim w duchowym budowaniu Parafii w myśl zasady powszechnego kapłaństwa.
- 3) Dawanie dobrego przykładu innym.
- 4) Zabieganie o godne święcenie niedziel i świąt, troska o zewnętrzny porządek oraz czas i miejsce nabożeństw i o regularne uczęszczanie parafian na nabożeństwa oraz współdziałanie w ulepszaniu miejscowych urządzeń kościelnych.
- 5) Troska o chrześcijańskie wychowanie dzieci i młodzieży.

- 6) Prowadzenie działalności charytatywno-opiekuńczej, organizowanie pieczy nad ubogimi i chorymi, popieranie wszelkich spraw dobroczynności w Parafii i w Kościele.
- 7) Przygotowanie wyborów Proboszcza, Proboszcza Pomocniczego, Rady Parafialnej, Komitetu Parafialnego i delegatów do Synodu Diecezjalnego.
- 8) Uchwalenie wniosku o przydzielenie Proboszczowi Wikariusza i przygotowanie wniosku na Zgromadzenie Parafialne o ustanowieniu dodatkowych stałych stanowisk duchownych w Parafii.
- 9) Zarząd majątkiem parafialnym, składanie rocznych sprawozdań finansowych i opracowywanie projektu budżetu, podejmowanie decyzji w sprawach przyjmowania darowizn w postaci nieruchomości wolnych od obciążeń.
- 10) Sporządzanie, uzupełnianie i weryfikowanie listy wyborców oraz dokonywanie podziałów na okręgi mandatowe przy wyborach parafialnych,
- 11) Powoływanie i zwalnianie świeckich pracowników Parafii oraz ustalanie warunków zatrudniania duchownych i świeckich pracowników parafii.
- 12) Powoływanie komisji parafialnych.
- 13) Przedstawienie przełożonym władzom kościelnym wniosków w ogólnych sprawach kościelnych wraz z uzasadnieniem.

§ 35

Kadencja Rady Parafialnej trwa 5 lat.

B. DUCHOWNI PARAFIALNI

§ 36

1. Duchownym zwierzchnikiem Parafii jest Proboszcz.

2. Proboszcz na mocy ordynacji jest sługą Chrystusa i duszpasterzem Parafii. Czuwa nad zachowaniem czystości nauki Kościoła, moralności i karności chrześcijańskiej oraz krzewieniem życia religijnego w Parafii. Zobowiązany jest do zwiastowania Słowa Bożego oraz sprawowania Sakramentów Świętych zgodnie z ustanowieniem Chrystusa. Na mocy prawa kościelnego administruje Parafią i wraz z Radą Parafialną odpowiada za gospodarkę Parafii.
3. Każdy Duchowny jest upoważniony do przyjęcia oświadczenia o zawarciu małżeństwa.

§ 37

Zgromadzenie Parafialne, na wniosek Rady Parafialnej, może ustanowić dodatkowe stałe stanowisko Proboszcza Pomocniczego.

§ 38

1. Na stanowisko Proboszcza lub Proboszcza Pomocniczego może być wybrany duchowny, który:
 - 1) zdał egzamin „*pro ministerio*” przed Kościelną Komisją Egzaminacyjną,
 - 2) posiada co najmniej 5 lat służby w Kościele, licząc od dnia ordynacji.
2. Zasady i tryb przeprowadzenia wyborów Proboszcza i Proboszcza Pomocniczego określa Regulamin Parafialny.

§ 39

1. Wzajemne prawa i obowiązki Parafii oraz wybranego Proboszcza i Proboszcza Pomocniczego określa regulamin parafialny oraz wokacja. Wokacja wymaga zatwierdzenia przez Konsystorz. Wokacja może być zmieniona na podstawie zgody stron lub na wniosek jednej ze stron, zatwierdzony przez Konsystorz.
2. Proboszcz zostaje wybrany na dziesięć lat. Jego kadencja zostaje przedłużona na następne dziesięć lat z mocy prawa, jeżeli przed upływem jej terminu nie zostanie zgłoszony wniosek o przeprowadzenie ponownych wyborów.

§ 40

1. W czasie wakansu na stanowisko Proboszcza lub w przypadku zawieszenia Proboszcza w czynnościach jego obowiązki pełni Proboszcz Pomocniczy, pełniący funkcję zastępcy Proboszcza, a w wypadku braku Proboszcza Pomocniczego, Proboszcz-Administrator mianowany przez Konsystorz.
2. Proboszczem – Administratorem parafii może zostać duchowny, który zdał egzamin „*pro ministerio*” przed Kościelną Komisją Egzaminacyjną.
3. Proboszczowi – Administratorowi przysługują w Parafii uprawnienia Proboszcza. Może on jednak zostać za zgodą Biskupa Diecezjalnego przeniesiony przez Konsystorz na inne stanowisko służbowe.
4. Zarządzanie Parafii przez Proboszcza Pomocniczego lub Proboszcza – Administratora nie może trwać dłużej niż 2 lata. Nie dotyczy to Parafii, które są stale administrowane przez Proboszcza Parafii sąsiedniej.

§ 41

1. Konsystorz na wniosek Rady Parafialnej lub z własnej inicjatywy przydziela Parafii Wikariusza.
2. Przydział Wikariusza ma na celu praktyczne przygotowanie go pod kierunkiem Proboszcza do pełnienia czynności duszpasterskich.
3. Wikariusz podlega Proboszczowi, który wyznacza mu zakres obowiązków oraz, w porozumieniu z Radą Parafialną, miejsce zamieszkania.

ROZDZIAŁ III**DIECEZJA****§ 42**

Diecezja (od słowa greckiego „*diokesis*” – zarząd) jest jednostką administracyjną Kościoła. Diecezje tworzą Parafie znajdujące się na określonym terenie.

§ 43

Zadaniem Diecezji jest koordynowanie i kontrola działalności Parafii, organizowanie współpracy międzyparafialnej i działalności religijnej, kościelnej i charytatywno-opiekuńczej mającej charakter ponadparafialny, obejmującej całą Diecezję i służącej Parafiom należącym do Diecezji.

1. Diecezja uzyskuje środki na swoją działalność ze składek Parafii, z własnego majątku, ofiar i dotacji.
2. Siedzibą władz Diecezji jest miejsce urzędowania Biskupa Diecezjalnego.

§ 44

1. Najwyższą władzą Diecezji jest Synod Diecezjalny, w którego skład wchodzi:
 - 1) wszyscy duchowni należący do Diecezjalnej Konferencji Duchownych,
 - 2) przełożeni diakonatów podlegający nadzorowi Biskupa Diecezjalnego oraz przedstawiciel prowadzących nauczanie kościelne,
 - 3) 30-60 delegatów świeckich, wybieranych w parafiach,
 - 4) świeccy członkowie Konsystorza zamieszkujący na terytorium Diecezji,
 - 5) samodzielni pracownicy naukowcy Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie, wyznania ewangelicko-augsburskiego, zamieszkujący na terenie Diecezji,
 - 6) do 5 osób wybranych przez Synod Diecezjalny na wniosek Rady Diecezjalnej, ze względu na szczególny autorytet lub istotne kompetencje dla funkcjonowania Kościoła.
2. Dokładną liczbę i przydział mandatów delegatów świeckich określa Rada Diecezjalna, przydzielając każdej Parafii po jednym mandacie i rozdzielając pozostałe według liczby wyborców w poszczególnych Parafiach.
3. Zasady i tryb przeprowadzania wyborów delegatów do Synodu Diecezjalnego określa Regulamin Diecezjalny.

§ 45

Kadencja Synodu Diecezjalnego trwa pięć lat.

§ 46

1. Do właściwości Synodu Diecezjalnego należy:
 - 1) Wybór Biskupa Diecezjalnego, Rady Diecezjalnej, Komisji Rewizyjnej i komisji diecezjalnych.
 - 2) Rozstrzygnięcie o sprawach dotyczących życia religijnego i kościelnego Diecezji.
 - 3) Dbanie o współpracę między Parafiami.
 - 4) Zgłaszanie wniosków w sprawie zmian administracyjnych dotyczących ustanowienia granic między Parafiami oraz erygowania i ustanawiania zasad działania Parafii i Filiałów.
 - 5) Nadzór nad zarządem i kierownictwem wspólnych dla całej Diecezji zakładów i instytucji.
 - 6) Zatwierdzanie sprawozdań Biskupa Diecezjalnego, Rady Diecezjalnej, komisji diecezjalnych oraz udzielenie Radzie Diecezjalnej absolutorium.
 - 7) Uchwalanie preliminarza dla Diecezji oraz składek i ofiar na rzecz Diecezji i całego Kościoła, zbieranych na terenie Diecezji.
 - 8) Przedkładanie Konsystorzowi i Synodowi Kościoła wniosków dotyczących spraw Diecezji i całego Kościoła.
 - 9) Wybór świeckich delegatów do Synodu Kościoła i ich zastępców.
 - 10) Rozpoznawanie odwołań od zastosowanych środków dyscyplinujących.
 - 11) Wybór kandydatów na sędziów dyscyplinarnych.
2. Zasady i tryb przeprowadzenia wyborów, o których mowa w ust. 1, pkt. 1 i 9 określa Regulamin Diecezjalny.

§ 47

1. Synod Diecezjalny zwoływany jest przez Radę Diecezjalną co najmniej jeden raz w roku.

2. Rada Diecezjalna zwołuje Synod Diecezjalny na żądanie co najmniej 1/4 liczby członków Synodu, najpóźniej w terminie jednego miesiąca od dnia otrzymania wniosku wraz z przedmiotem obrad lub niezwłocznie na żądanie kościelnej władzy przełożonej.

§ 48

1. Pracami Synodu Diecezjalnego kieruje Rada Diecezjalna wybrana przez Synod Diecezjalny na pierwszej sesji.
2. Prezesem Synodu Diecezjalnego jest Biskup Diecezjalny.

§ 49

W skład Rady Diecezjalnej wchodzi:

- 1) Biskup Diecezjalny,
- 2) świecki Kurator Diecezjalny,
- 3) radca duchowny,
- 4) radca świecki.

§ 50

Kadencja radców Rady Diecezjalnej trwa pięć lat.

§ 51

Do właściwości Rady Diecezjalnej należy:

- 1) Załatwianie bieżących spraw administracyjnych Diecezji niezastrzeżonych wyraźnie dla Synodu, a w szczególności:
 - a) zatwierdzanie wyborów Rad Parafialnych i Komitetów Parafialnych,
 - b) zatwierdzanie sprawozdań finansowych i preliminarzy budżetowych Parafii,
 - c) powoływanie wizytatorów nauczania kościelnego,
 - d) mianowanie delegatów do Rady Opiekuńczej Diakonatów.
- 2) Zarządzanie majątkiem Diecezji.
- 3) Wykonywanie uchwał Synodu Diecezjalnego.
- 4) Rozpoznawanie odwołań od uchwał władz parafialnych i sprawowanie nadzoru nad tymi władzami.

- 5) Załatwianie spraw zleconych przez kościelne władze przełożone.
- 6) Składanie do właściwych władz wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przeciwko osobom zamieszkałym na terenie diecezji
- 7) Składanie odwołań od decyzji o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego w przypadku wnioskowania o jego wszczęcie

§ 52

1. Duchownym zwierzchnikiem Diecezji jest Biskup Diecezjalny.
2. Biskup Diecezjalny wybierany jest na dziesięć lat spośród Proboszczów i innych duchownych, sprawujących samodzielne stanowiska na terytorium Diecezji, mających co najmniej 10 lat służby w Kościele, licząc od dnia ordynacji.
3. Biskup Diecezjalny traci stanowisko w wypadku przeniesienia się do innej Diecezji.

§ 53

Do właściwości Biskupa Diecezjalnego należy:

- 1) Czuwanie nad życiem religijnym i kościelnym Diecezji.
- 2) Ordynowanie duchownych oraz poświęcanie miejsc kultu na terenie swojej Diecezji na podstawie pisemnego upoważnienia Biskupa Kościoła.
- 3) Kierowanie pracami Rady Diecezjalnej.
- 4) Sprawowanie nadzoru nad duchownymi Diecezji.
- 5) Odbywanie wizytacji w Parafiach, nadzorowanie nauczania kościelnego oraz dokonywanie kontroli ksiąg i dokumentów parafialnych.
- 6) Przewodniczenie na Zgromadzeniach Parafialnych, dokonujących wyboru Proboszczów i Rad Parafialnych.

- 7) Przewodniczenie Radom Opiekuńczym Diakonatów mających siedzibę na terenie Diecezji.
- 8) Wprowadzenie w pełnienie czynności Rad Parafialnych, Proboszczów, katechetów, ewangelistów i innych.
- 9) Składanie do właściwych władz wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przeciwko osobom zamieszkałym na terenie diecezji.
- 10) Składanie odwołań od decyzji o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego w przypadku wnioskowania o jego wszczęcie.
- 11) Reprezentowanie Diecezji na zewnątrz.

§ 54

Zadania i zasady funkcjonowania Diecezji określa Regulamin Diecezjalny

ROZDZIAŁ IV

DIAKONAT

§ 55

Diakonaty są jednostkami organizacyjnymi Kościoła posiadającymi osobowość prawną. Cel powołania, zadania i sposób ich realizacji, strukturę organizacyjną, siedzibę, sposób zarządzania i nadzoru określają statuty Diakonatów nadane uchwałą Synodu Kościoła.

ROZDZIAŁ V

KOŚCIÓŁ

§ 56

Kościół (od słowa greckiego „*ekklesia*” – zgromadzenie) stanowi jedność duchowo-organizacyjną. O jego jedności stanowi zgodność w nauce Ewangelii i sprawowaniu Sakramentów (*Wyznanie augsburskie* art. VII). Należy do niego ogół chrześcijan wyznania ewangelicko – augsburskiego (luterńskiego) zorganizowanych w Parafiach, Diecezjach na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz osoby określone w § 6.

§ 57

Zadania i zasady funkcjonowania władz Kościoła określa Regulamin Zwierzchnich Władz Kościoła.

A. SYNOD KOŚCIOŁA

§ 58

1. Najwyższą władzą Kościoła jest Synod Kościoła. Jest on uosobieniem Kościoła i wyrazicielem wszystkich praw Kościołowi przysługujących.
2. Synod Kościoła jest powołany do uchwalania wszystkich praw kościelnych, jak również do rozstrzygania we wszystkich sprawach ogólnych Kościoła, w ramach Prawa niniejszego.
3. Uprawnienie zawarte w ust. 2 nie dotyczy zmian norm określonych w Deklaracji Wstępnej.

§ 59

W skład Synodu wchodzi:

- 1) Biskup Kościoła, Biskupi Diecezjalni, Ewangelicki Biskup Wojskowy, Generalny Wizytator nauczania kościelnego,
- 2) Wiceprezes Konsystorza i kuratorzy diecezjalni,
- 3) 15 delegatów księży (prezbiterów) wybieranych przez Ogólnopolską Konferencję Duchownych spośród księży (prezbiterów), mających co najmniej 5 lat pracy w Kościele od dnia ordynacji,
- 4) 30 delegatów świeckich, wybranych przez Synody Diecezjalne, według klucza ustalonego przez Konsystorz,
- 5) Przedstawiciel nauczycieli akademickich wyznania ewangelicko – augsburskiego Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie,
- 6) Przedstawicielka lub przedstawiciel Diakonów z Akademickim Wykształceniem Teologicznym pozostających w czynnej służbie Kościoła,
- 7) Przełożeni Diakonatów,

- 8) Powołani przez Radę Synodalną przedstawiciele duszpasterstw środowiskowych, organizacji i stowarzyszeń kościelnych, w liczbie po jednym z każdego z nich łącznie do 5 osób.

§ 60

1. Kadencja Synodu Kościoła trwa pięć lat.
2. Za początek kadencji uważa się termin pierwszej sesji Synodu Kościoła.

§ 61

Członkowie wybierani są na czas trwania kadencji, głosują zgodnie ze swoim sumieniem i według osobistego przekonania.

§ 62

1. Synod Kościoła obraduje co najmniej jeden raz w roku w terminie ustalonym przez Radę Synodalną.
2. Synod Kościoła zwoływany jest:
 - 1) na mocy uchwały samego Synodu,
 - 2) na podstawie uchwały Rady Synodalnej,
 - 3) na żądanie 1/3 członków Synodu, zgłoszone Radzie Synodalnej z podaniem porządku obrad, najpóźniej w ciągu dwóch miesięcy od dnia złożenia wniosku.
3. Rada Synodalna zawiadamia członków Synodu Kościoła o terminie i miejscu odbycia sesji Synodu Kościoła.

§ 63

1. Synod Kościoła na pierwszym posiedzeniu wybiera spośród swoich członków Radę Synodalną w składzie:
 - 1) Prezes Synodu Kościoła,
 - 2) dwóch radców duchownych,
 - 3) dwóch radców świeckich.
2. Prezes Synodu Kościoła, będący zarazem przewodniczącym Rady Synodalnej, wybierany jest spośród duchownych i świeckich członków Synodu Kościoła. W skład Rady Synodalnej nie mogą być wybrani członkowie Konsystorza.

3. Rada Synodalna w czasie sesji Synodu stanowi prezydium Synodu, a między sesjami reprezentuje Synod i wykonuje zadania określone w Prawie niniejszym, Regulaminie Zwierzchnich Władz Kościoła i zlecone jej przez Synod Kościoła.

§ 64

Do właściwości Synodu Kościoła należy:

- 1) Wybór Biskupa Kościoła, Prezesa Synodu Kościoła i Rady Synodalnej, Wiceprezesa i radców Konsystorza, Komisji Rewizyjnej i komisji synodalnych oraz sędziów dyscyplinarnych.
- 2) Sprawowanie pieczy nad zachowaniem czystości nauki i nad podniesieniem życia religijno-moralnego w Kościele.
- 3) Stanie na straży praw, dobra i jedności Kościoła, oraz ustalania zasad współżycia i współpracy z innymi wyznaniami.
- 4) Podejmowanie uchwał w zakresie ogólnych praw i przepisów kościelnych.
- 5) Troska o zaspokajanie materialnych potrzeb Kościoła, uchwalanie składek na rzecz całego Kościoła oraz zasad zarządzania jego majątkiem i funduszami.
- 6) Podejmowanie uchwał w sprawach przedstawionych przez Radę Synodalną.
- 7) Uchwalanie budżetu ogólnokościelnego.
- 8) Zatwierdzanie sprawozdań Biskupa Kościoła, Rady Synodalnej, Konsystorza i komisji synodalnych.
- 9) Podejmowanie uchwał w sprawie agend, śpiewników kościelnych i podręczników do nauczania kościelnego.
- 10) Wykonywanie kompetencji wynikających z Przepisów dyscyplinarnych Kościoła.
- 11) Podejmowanie na wniosek Władz Kościelnych, o których mowa w § 10 ust. 1 punkt 4), uchwał w sprawie ograniczenia lub pozbawienia praw socjalno-bytowych duchownego w sytuacji, o której mowa w §21 ust. 3.
- 12) Uchwalanie Regulaminu Zwierzchnich Władz Kościoła.

§ 65

1. Do właściwości Rady Synodalnej należy:
 - 1) Zwoływanie, przygotowywanie porządku obrad oraz prowadzenie sesji Synodu Kościoła.
 - 2) Ogłaszanie oficjalnych sprawozdań z obrad sesji Synodu Kościoła i podjętych uchwał.
 - 3) Sprawdzanie mandatów członków Synodu Kościoła.
 - 4) Realizacja uchwał Synodu Kościoła i spraw przekazanych przez Synod Kościoła.
 - 5) Uchwalanie szczegółowych przepisów kościelnych zaopiniowanych przez Komisję ds. Prawnych Synodu Kościoła oraz przez Konsystorz.
 - 6) Przygotowywanie projektów zmian w Zasadniczym Prawie Kościelnym i Regulaminie Zwierzchnich Władz Kościoła.
 - 7) Podejmowanie na wnioski Konsystorza uchwał w sprawach nie cierpiących zwłoki, a należących do kompetencji Synodu, z wyjątkiem zmian Prawa niniejszego i wyborów naczelnych władz Kościoła.
 - 8) Ustalanie wykładni praw i przepisów kościelnych. Wykładnia ustalona przez Radę Synodalną jest obowiązująca, chyba że zostanie uchylona lub zmieniona przez Synod Kościoła.
 - 9) Czuwanie nad prawidłowym przebiegiem prac komisji synodalnych.
 - 10) Stwierdzenie zakończenia kadencji Synodu i wyznaczenie w granicach trzech miesięcy terminu, do którego wybór nowego Synodu Kościoła ma być przeprowadzony.
 - 11) wykonywanie kompetencji wynikających z Przepisów dyscyplinarnych Kościoła..
2. Podjęte przez Radę Synodalną uchwały określone w ust. 1 pkt 7 niniejszego paragrafu podlegają zatwierdzeniu bądź odrzuceniu na najbliższej sesji Synodu Kościoła.

3. Rada Synodalna jest odpowiedzialna za bieżącą aktualizację wszystkich przepisów kościelnych. Aktualizację przeprowadza się w ciągu czternastu dni od wprowadzenia zmian w przepisach. Rada Synodalna udostępnia obowiązującą wersję kościelnych przepisów prawnych na stronie internetowej Kościoła.

B. KONSYSTORZ

§ 66

1. Konsystorz jest naczelną władzą administracyjną Kościoła i organem wykonawczym Synodu Kościoła.
2. Siedzibą Konsystorza jest miasto stołeczne Warszawa.
3. Przy Konsystorzu działa kancelaria, której dyrektora i pracowników angażuje i zwalnia Konsystorz. Jeżeli dyrektorem kancelarii Konsystorza zostaje duchowny przysługuje mu tytuł Kanclerza. W wypadku braku powołania dyrektora Konsystorza jego funkcję pełni Wiceprezes Konsystorza.
1. Nadzór nad Diecezjami i Parafiami.
2. Przyjmowanie kandydatów do stanu duchownego i prowadzenie listy duchownych.
3. Powoływanie i odwoływanie Wikariuszy, Proboszczów – Administratorów oraz duszpasterzy środowiskowych.
4. Występowanie do ministra właściwego ds. obrony narodowej o mianowanie wyłonionego na wspólnym posiedzeniu Rady Synodalnej i Konsystorza Naczelnego Kapelana Wojskowego; powoływanie Naczelnego Kapelana Wojskowego na Ewangelickiego Biskupa Wojskowego.
5. Uchwalanie wakansów parafialnych i zatwierdzanie kandydatów na stanowiska Proboszczów, Proboszczów Pomocniczych.
6. Zatwierdzanie wyborów Proboszczów, Proboszczów Pomocniczych, Biskupów Diecezjalnych, Rad Diecezjalnych i delegatów świeckich do Synodów Diecezjalnych.
7. Przedłużanie urzędowania Proboszczów w wypadkach przewidzianych przez niniejsze Prawo.
8. Utrzymywanie kontaktów z innymi Kościołami i organizacjami kościelnymi.
9. Nadzór nad organizacją i rozwojem Diakonatów.
10. Mianowanie asystentów kościelnych przy organizacjach i stowarzyszeniach kościelnych.
11. Opiniowanie przedkładanych Radzie Synodalnej projektów szczegółowych przepisów kościelnych.
12. Wykonywanie kompetencji wynikających z Przepisów dyscyplinarnych Kościoła.
13. Wydawanie biuletynu urzędowego Kościoła lub prowadzenie działu urzędowego w piśmie kościelnym.
14. Sprawowanie nadzoru nad wydawaniem czasopism i publikacji kościelnych, a także nad przygotowywaniem kościelnych audycji radiowych i telewizyjnych.

§ 67

W skład Konsystorza wchodzi:

- 1) Biskup Kościoła, który jest z urzędu Prezesem Konsystorza,
- 2) Wiceprezes świecki,
- 3) trzech radców duchownych,
- 4) trzech radców świeckich.

§ 68

Kadencja radców Konsystorza trwa pięć lat.

§ 69

Prezes Konsystorza lub w jego zastępstwie Wiceprezes Konsystorza zwołuje posiedzenia Konsystorza, ustala porządek obrad i przewodniczy im.

§ 70

Do właściwości Konsystorza należy:

15. Rozstrzygnięcie odwołań od uchwał Rad Parafialnych i Rad Diecezjalnych, gdy Prawo niniejsze to przewiduje.
16. Zarząd i rozporządzanie majątkiem Kościoła.
17. Zatwierdzanie uchwał jednostek organizacyjnych Kościoła w sprawie powstawania nowych instytucji kościelnych.
18. Zatwierdzanie budżetów diecezjalnych i sprawozdań z ich wykonania, oraz zatwierdzanie budżetów i sprawozdań z ich wykonania Parafii dotowanych z budżetu Kościoła.
19. Ustalanie projektu budżetu ogólnokościelnego,
20. Kierowanie Funduszem Socjalnym Kościoła.
21. Powoływanie Komisji Egzaminacyjnej Kościoła oraz innych komisji w razie potrzeby.
22. Powoływanie w razie potrzeby administratorów Diecezji na czas do jednego roku.

§ 71

Wiceprezes Konsystorza czuwa wraz z Prezesem nad prawidłowym przebiegiem prac Konsystorza i w razie nieobecności Prezesa przewodniczy na posiedzeniach Konsystorza oraz reprezentuje w uzgodnieniu z Prezesem Konsystorz na zewnątrz.

§ 72

1. Konsystorz jest władzą służbową duchownych oraz świeckich członków Rad Parafialnych i Rad Diecezjalnych, i w razie stwierdzenia zaniedbań lub uchybień zawiesza ich w czynnościach.
2. Konsystorz z inicjatywy własnej lub na wniosek Rady Diecezjalnej rozwiązuje Radę Parafialną lub Radę Diecezjalną w razie stwierdzenia jej szkodliwej działalności, zaniedbań lub uchybień i mianuje tymczasową radę, jednakże na okres nie dłuższy niż jeden rok.

C. BISKUP KOŚCIOŁA

§ 73

Biskup Kościoła jest duchownym zwierzchnikiem Kościoła.

§ 74

Biskupa Kościoła wybiera Synod Kościoła spośród duchownych mających za sobą co najmniej 15 lat służby w Kościele, licząc od dnia ordynacji, w tym co najmniej 8 lat na stanowisku Proboszcza lub równorzędnym stanowisku kierowniczym.

§ 75

1. Kadencja Biskupa Kościoła trwa dziesięć lat.
2. Sprawujący urząd Biskupa Kościoła może kandydować na następną kadencję. Swoją kandydaturę Biskup Kościoła zgłasza w trybie określonym w Regulaminie Zwierzchnich Władz Kościoła.

§ 76

Siedzibą Biskupa Kościoła jest miasto stołeczne Warszawa.

§ 77

1. Biskup Kościoła z mocy urzędu sprawuje duchowe kierownictwo Kościoła, a w szczególności:
 - 1) jest duchownym zwierzchnikiem wszystkich księży, katechetów, diakonów i sióstr diakonis i jako zwierzchni duszpasterz kieruje ich przygotowaniem religijnym i naukowym, sprawuje pieczę i nadzór nad ich działalnością,
 - 2) otacza opieką kandydatów na duchownych Kościoła w zakresie religijno-dogmatycznym i moralnym oraz wykonuje nadzór nad ich pracą w Kościele,
 - 3) przewodniczy Kościelnej Komisji Egzaminacyjnej dla kandydatów na duchownych, dla Wikariuszy oraz katechetów,
 - 4) ordynuje kandydatów na duchownych osobiście lub deleguje Biskupa Diecezjalnego, w którego Diecezji odbywa się ordynacja,
 - 5) wyświęca siostry diakonise, powołuje i odwołuje Duszpasterza Diakonu, mianuje (3) członków Rady Opiekunczej Diakonu,

- 6) poświęca kościoły i kaplice osobiście lub przez delegowanego Biskupa Diecezjalnego, w którego Diecezji odbywa się uroczystość,
 - 7) zwołuje przynajmniej raz na kwartał Konferencję Biskupów dla omówienia spraw ogólnokościelnych.
 - 8) wraz z Konferencją Biskupów przygotowuje i zwołuje coroczną Teologiczną Ogólnopolską Konferencję Duchownych,
 - 9) udziela upoważnień (misji kanonicznej) niezbędnym do nauczania kościelnego i kształcenia teologicznego,
 - 10) powołuje Generalnego Wizytatora Nauczania Kościelnego,
 - 11) wizytuje Parafie co najmniej raz na dziesięć lat,
 - 12) konsekruje (wyświęca) i wprowadza na ustanowione stanowisko wszystkich Biskupów,
 - 13) wydaje listy pasterskie,
 - 14) składa Synodowi Kościoła sprawozdania o stanie Kościoła,
 - 15) decyduje o dopuszczalności ślubu kościelnego w przypadkach, gdy poprzednie małżeństwo jednego z nowożeńców zostało rozwiązane wyrokiem sądu powszechnego.
 - 16) Biskup Kościoła na wniosek zainteresowanego duchownego po pozytywnym zaopiniowaniu przez Biskupa Diecezjalnego, może udzielić duchownemu pisemnej zgody na podjęcie dodatkowej pracy o niedorażnym charakterze, która będzie wykonywana poza otrzymanym w ramach Kościoła mandatem.
2. Biskupowi Kościoła przysługuje prawo tymczasowego zawieszenia w czynnościach duchownego na okres do 90 dni, jeśli zachodzi nagły przypadek uzasadniony okolicznościami. Decyzja Biskupa Kościoła jest ostateczna. W takim przypadku Biskup Kościoła niezwłocznie składa wniosek o zawieszenie duchownego w myśl §

20. Konsystorz rozpoznaje wniosek Biskupa Kościoła na najbliższym posiedzeniu.

3. Biskup Kościoła jako Prezes Konsystorza kieruje pracami Konsystorza, czuwa nad wykonaniem jego uchwał i nad prawidłowym biegiem spraw kościelnych.
4. Biskup Kościoła wykonuje także kompetencje wynikające z Przepisów Dyscyplinarnych Kościoła, w tym może wszcząć postępowanie dyscyplinarne.

§ 78

Biskupowi Kościoła służy prawo uczestniczenia w zebraniach wszystkich władz i organów kościelnych.

§ 79

Biskup Kościoła reprezentuje Kościół na zewnątrz.

§ 80

1. Biskup Kościoła mianuje swoim zastępcą na okres swojej kadencji jednego z Biskupów Diecezjalnych, którego zatwierdza Synod Kościoła.
2. Zastępca Biskupa Kościoła zastępuje Biskupa Kościoła we wszystkich czynnościach pasterskich w razie jego chwilowej nieobecności lub choroby.
3. Zastępca Biskupa Kościoła może wykonywać tylko te czynności, które zostały mu zlecone przez Biskupa Kościoła.
4. Zastępcy Biskupa Kościoła nie przysługuje prawo następstwa w chwili wakansu.
5. W wypadku śmierci Biskupa Kościoła wszystkie jego funkcje przejmuje Zastępca Biskupa Kościoła, który pełni obowiązki Biskupa Kościoła do czasu wyboru nowego Biskupa Kościoła.

ROZDZIAŁ VI

§ 80A

1. Rada Synodalna i Konsystorz po uzgodnieniu z Konferencją Biskupów mogą na mocy wspólnej uchwały dokonać z władzami Kościoła Ewangelicko-Reformowanego, uzgodnień w zakresie wzajemnego dopuszczania wiernych Kościoła

Ewangelicko-Reformowanego do czynnego korzystania z praw i obowiązków wynikających z udziału w życiu Kościoła, w tym zasad i warunków przynależności do Parafii. Ustalenia te staną się skuteczne po ich zatwierdzeniu na najbliższej sesji Synodu Kościoła i przez odpowiednie władze Kościoła Ewangelicko-Reformowanego.

2. Ustalenia, o których mowa w ustępie 1. powyżej nie zmieniają postanowień zawartych w ZPW oraz aktach wydanych na jego podstawie i obowiązują do chwili ich wypowiedzenia przez Radę Synodalną i Konsystorz po uzgodnieniu z Konferencją Biskupów.

ROZDZIAŁ VII PRZEPISY KOŃCOWE

§ 81

Zmiany Zasadniczego Prawa Wewnętrznego mogą być uchwalone większością 2/3 głosów przy obecności co najmniej 2/3 liczby członków Synodu Kościoła.

§ 82

Niniejsze Zasadnicze Prawo Wewnętrzne wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 1996 roku.

§ 83

Z dniem wejścia niniejszego Zasadniczego Prawa Wewnętrznego traci moc Zasadnicze Prawo Wewnętrzne obowiązujące od dnia 1 września 1991 roku.